

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
email: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

UCHWAŁA NR 79/2018

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

z dnia 19 czerwca 2018 r.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej negatywnie ocenia uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 czerwca 2018 roku *ustawę o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 1868) wskazując, iż przyjęte w niej rozwiązania nie będą prowadziły do realizacji zakładanych celów, w szczególności nie spowodują zwiększenia dostępności usług prawnych.

Ustawę o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw należy jednoznacznie ocenić jako obciążoną tak dużą ilością wad, że jej przyjęcie spowoduje dysfunkcjonalność całego systemu przedsądowej pomocy prawnej. Przyjęte rozwiązania, jak choćby brak jasnej i precyzyjnej definicji poradnictwa obywatelskiego, prowadzić będą do obniżenia standardów bezpieczeństwa prawnego obywateli. Do udzielenia pomocy w formie poradnictwa obywatelskiego nie wystarczą bowiem kilkudziesięciogodzinne kursy doszkalające. Warunkiem skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – jeśli ma to być inna dziedzina niż poradnictwo prawne – nie może być niemożność poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Prawem każdego obywatela, także osoby, której nie stać na uzyskanie odpłatnej przedsądowej pomocy prawnej, jest prawo uzyskania pomocy prawnej świadczonej przez profesjonalistów. Ustawa zaś prawo to łamie w imię realizacji interesów grup zainteresowanych uzyskaniem większego dostępu do środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań wynikających z ustawy. Przyjęte zmiany w sposób nieuzasadniony prowadzą do faworyzowania organizacji pozarządowych w procesie pozyskiwania punktów pomocy i to w sytuacji, gdy większą efektywnością ekonomiczną wykazują się porady prawne udzielane przez profesjonalistów: adwokatów i radców prawnych.

Prezydium NRA wskazuje, iż ustawa winna w sposób precyzyjny określać krąg osób uprawnionych do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego. Przyjęte w ustawie kryterium uprawniające do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, sprowadzające się do złożenia oświadczenia, iż osoba uprawniona nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej paradoksalnie znacząco ogranicza dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej, wykluczając osoby będące w trudnej sytuacji finansowej, które jednak stać na pokrycie niewysokich kosztów odpłatnej przedsądowej pomocy prawnej. Prezydium NRA postuluje wprowadzenie rozsądnego kryterium dochodowego jako przesłanki uprawniającej do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, tak by nieodpłatna pomoc prawna trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących, a system finansowany ze środków publicznych nie stanowił nieuczciwej konkurencji dla działalności zarobkowej obywateli wykonujących zawód adwokata czy radcy prawnego.

Prezydium NRA przypomina nadto, że w trakcie prac nad ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030) zgłaszało postulaty wskazujące na zagrożenia i dysfunkcjonalność przyjmowanych rozwiązań, które niestety w większości zostały zignorowane. Interes publiczny i słuszny interes obywateli nakazuje wsłuchanie się w głos środowiska adwokackiego, posiadającego największe doświadczenie w świadczeniu pomocy prawnej obywatelom, o co Prezydium NRA postuluje do Senatu RP.

Prezydium NRA z powyższych względów ocenia zaproponowane zmiany jako nieefektywne i nieprowadzące do usprawnienia systemu przedsądowej pomocy prawnej.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(*Jacek Trela*)
Adw. Jacek Trela